

jutas, tõtasime üheskoos minikule. Teel magusat sau westes leidsin igal silmapilgul mõnda awalikut t ama, mis Jürile kiituseks tõusis. Tema jutustas mulle kadunud Else õnnetumat eloläiki, mis alamal lühidelt lugejale tahan rääkida, südamest soowides, et nooremad tütarlapsed sellest endale õpetust wõtaksid.

„Kerge meel ja uhkus ühelt poolt,“ — ütles Jüri — „nõnda kui õpetuse puudus ja laidowäärt eenkujude teiselt poolt, olid wiletsa Else noore põlwe suuremad waenlased; ja tema elolaewal ei olnud mere peal tüürimeest, kes laewa wee alla peidetud kaljoringastest läbi oleks wõinud wia. Jumalast jumeda näoga loodut piigale oli palju lingo paelo teele pandud, kuhu jalga takistades komistas ja seda enne tähele ei pannud, kunni põesa al warjoline mado teda oli näpistanud. Harimata jäänud meel ja süda ei oskanud edewa ihaldusele tõleid ette panna. Emast ei olnud tütarlapsel mite vähemat kasu, waid ema elo saotis temale kahju. Wanamoor oli noorel põlwel ise liiderliko pidu armastanud ja laulatut mehele enesele tütre korjanud. Mõne aasta iljemine kosis teda Rõpaski Siim, kes juba sel ajal kuulus joodik ja prassija oli, ja pika küüntega teiste oma päldis. Else ema lootis naise-tanust endise elule kattet ja tulewatele patudele warjajat; sest kaa abielus ei raatsind tema oma õpitud ammetit maha jätta, ja tegi Siimo litsi-lipukandjaks. Neljast abielopõlwes sündinud, Siimo nime peale ristitud las-

test ei jäänud enam kui üks ainokse poeg, Mihkel, elusse; teised suriwad juba ema piimal. Ugara peaga terasest tütrest, meie Elsest, ehk oleks targemal kaswatamisel üks auus inimene wõinud saada, aga Rõpaski Triinul ei olnud seda mõistust ega tahtmist. Tema läks aegamööda mehega joodikuks ja laisaks. Elsest lubas ta kena linna-neitsi kaswatada, kes teda wanamehega wanal eal pidi toitma. „Ega närbast peenikesest loomast talotütrotut ial wõdi saada!“ ütles wanamoor, ja lastis tütarlapse wedeldes üleskaswada, et mite sula-warrast näpu wähele ei annud. Kaheteistkümne aastane Els anti mõisa, esiteks junkromandale laps-hoidjaks, sealt sai paari aasta pärast toatüdrukus ja wiimaks — kui ta kirjko õpetusel juba oli käinud — wiis ema teda linna ühe tutawa saksa juure teenima.

Sinn on maalt tulnud elotarkufeta tütarlapsel otse kui kulli pesa kanapoeale; siin on kiusajaid iga nurga peal, nii hästi uhkeid isandaid kui petisi noori herrasid. Siiski seisis Els paar aastat kiusajate wasto ja jäi karst inimeseks, sest et ilmasüüta noorusel warjo-ingel kõrwas lõnnib, kes teda nägemata warjab. Aga kui oled sõrmeotsakese waenlase kätte annud, siis põgeneb ingel sinust ja waenlane wõtab sino üle wõimust. Els hakas natuke saksa keelt tõnkama, mis kui kell külmetand maad mööda läis, aga uhkuse kurat tõusis wõera keele õpimisega tema südamesse. Ei kõlbanud enam maawärki riided,